

TEELTVOORSCHRIFTEN

Geldigheidsduur keuringsbewijs veldspuit 3 jaar

De frequentie van de verplichte spuitkeuring van eens in de 2 jaar is vorig jaar verruimd naar eens in de 3 jaar. Om dit soepel te laten verlopen, is het volgende gedaan:

- De eigenaren van veldspuiten die **in 2006 vóór 1 juli** zijn goedgekeurd, hebben een nieuw keuringsbewijs met 'geldig tot 2009' van SKL ontvangen;
 - De spuiten die **in de periode 1 juli 2006 - 31 december 2007** zijn of moeten worden gekeurd **én**
 - **van bouwjaar 1994 of jonger** zijn mogen de keuring een jaar uitstellen. SKL heeft aan de eigenaren een nieuw keuringsbewijs verstrekt, waardoor de 'oude' goedkeuring met 1 jaar wordt verlengd;
 - **ouder dan bouwjaar 1994 zijn moeten gewoon ter keuring worden aangeboden**. Na de keuring wordt een goedkeuringsbewijs met een geldigheidsduur van 3 jaar verstrekt. Ook hierover heeft SKL eigenaren geïnformeerd.
- Hebt u geen brief van SKL ontvangen, neem dan contact op met SKL via info@sklkeuring.nl of 06 - 53 57 60 89. De brief van SKL, dient u goed te bewaren in verband met certificering.

Wijziging regels valse meeldauw

De regels voor uienafvalhopen worden in 2007 verscherpt. **Als er valse meeldauw op de hoop wordt geconstateerd, wordt in tegenstelling tot het afgelopen jaar geen gele maar onmiddellijk rode kaart gegeven.** Onderstaande sectorwensen worden op dit moment verder uitgewerkt en afgestemd met betrokken partijen.

- Voor uienafvalhopen wordt een afdekplicht van kracht, zoals die voor aardappelafvalhopen al langer geldt. Een niet afgedekte uienafvalhoop met groene delen maar nog zonder valse meeldauw levert dan een gele kaart op. Is de hoop niet binnen 24 uur afgedekt of onschadelijk gemaakt, dan volgt de rode kaart.
- De handhaving van de regels voor valse meeldauwhaarden wordt beëindigd en op het moment dat het merendeel van de eerstejaars plantuitjes is geoogst.
- Een verplichte warmwaterbehandeling voor partijen eerstejaars plantuitjes waarin op het veld valse meeldauw is geconstateerd.

Evenals vorig jaar wordt de handhaving (gele en rode kaartensysteem) van de bestrijdingsplicht uitgevoerd door BKD Services als toezichthouder van het HPA. Naast de actieve controle is ook het meldsysteem operationeel. U kunt uienafvalhopen en valse meeldauwhaarden melden bij **BKD Meldpunt valse meeldauw, telefoon 0252 - 43 30 60, fax 0252 - 41 78 56, e-mail info@bkdservices.nl.**

In zuidelijk Flevoland is in 2006 een proef uitgevoerd met zelfhandhaving. De controle en handhaving door de telers zelf biedt een mogelijkheid om in goede afstemming tussen gangbare en biologische telers valse meeldauw en Phytophthora beter te kunnen bestrijden. Na evaluatie wordt bekeken of zelfhandhaving ook in andere gebieden kan worden ingevoerd.

Onderzoeksresultaten aanpak valse meeldauw

Hieronder de onderzoeksresultaten voor valse meeldauw.

- **Warmwaterbehandeling is een zeer effectieve manier om (latente) infecties bij plantuitjes te bestrijden.**
- Monitoren van vroege haarden. In 2005 bleek al dat in april al valse meeldauw kan optreden. Naast afvalhopen, opslagplanten (ondergeploegde zaaiuien) en tweede jaars plantuien lijkt het erop dat ook in winteruien systemisch aangetaste plantuien als infectiebron kunnen fungeren. **Opvallend in 2006 was de eerste aantasting in een perceel bieslook in Brabant. Het monitoren van vroege haarden wordt daarom in 2007 verlegd naar andere 'springplanken' dan uien.**
- In seizoen 2006 is een aantal proeven niet afgerond, omdat door de weersomstandigheden geen of onvoldoende aantasting van valse meeldauw is opgetreden. De proeven (preventieve beregening, effectiviteit biologische spuitmiddelen, opheldering optreden bolbesmetting, moleculaire toets) worden in 2007 herhaald. Alle resultaten vindt u op www.kennisakker.nl, 'kenniscentrum'.

In 2007 zal het onderzoek naar succesvolle teeltstrategieën op biologische bedrijven zich vooral toespitsen op de rol van compost. Het effect (sporendodende werking) van loofbranden in diverse stadia van het gezonde uiengewas en hoe een aangetast gewas optimaal kan worden doodgebrand, staan begin 2007 op Kennisakker.nl.

Activiteiten aanpak Phytophthora

De handhaving (gele en rode kaartensysteem) van de verplichting om Phytophthora te bestrijden, wordt uitgevoerd door NAK AGRO als toezichthouder van het HPA. Naast de actieve controle is ook het meldsysteem operationeel. U kunt aardappelafvalhopen, Phytophthora haarden en aardappelopslag melden bij **NAK AGRO Meldpunt Phytophthora, telefoon 0527 - 63 54 32, e-mail hpameldpunt@nakagro.nl.** Daarnaast is - net als bij valse meeldauw (zie hiervoor) - in 2006 in zuidelijk Flevoland een proef uitgevoerd met zelfhandhaving.

In 2006 is een symposium georganiseerd met alle betrokken deskundigen. Daarbij bleek dat de afhankelijkheid van middelen nog steeds groot is en dat er te weinig bekend is van de exacte werking van de schimmelziekte. Voortzetting van onderzoek is daarom noodzakelijk. Het Phytophthoraonderzoek wordt door de overheid gefinancierd en uitge-

voerd binnen het Parapluplan Phytophthora en de resultaten worden via het door de aardappeltelers gefinancierde Masterplan Phytophthora naar de praktijk vertaald.

In 2007 wordt via Masterplan 4 het volgende ondernomen.

- Directe HPA-mailing naar Nederlandse aardappeltelers. Een of tweemaal per jaar ontvangen alle bij het HPA bekende aardappeltelers een mailing met de ontwikkelingen op het gebied van Phytophthora en de bestrijdingsstrategieën.
- Extra communicatie via handel/intermediairs. De voorlichters worden deze winter bijgepraat over de meest recente stand van zaken, zij nemen de informatie weer mee in hun adviezen aan telers.
- Open dagen tijdens het groeiseizoen op regionale demobedrijven, waar verschillende bestrijdingsstrategieën uitgevoerd worden.
- Via Nieuwe Oogst verschijnt wekelijks een grafisch overzicht van ziektedruk en bestrijdingsstrategie op de demobedrijven.
- Op Kennisakker.nl komt meer up-to-date informatie, zodat telers via deze weg meer info kunnen vergaren.
- Het project kritieke perioden alarmering (in de volksmond belproject) wordt ook in 2007 weer uitgevoerd. Uit een telefonische enquête eind 2006 bleek dat de overgrote meerderheid van aardappeltelers waarde hecht aan het telefoontje, de fax of sms met info over een Phytophthorakansrijke periode in de regio. Onderzoekresultaten op gebied van Phytophthora en bestrijdingsstrategie vindt u op www.kennisakker.nl, onder 'kenniscentrum', 'initiatieven', 'Parapluplan Phytophthora'.

Wratziekte

Gewijzigde kerngebieden

In de HPA-folder 'Teeltvoorschriften' 2006 werden de HPA-regels rondom wratziekte kort uitgelegd. Besloten is om de regels iets te wijzigen:

- De kerngebieden voor fysio 2/6 in de omgeving van Smilde, Wijster/Oosterhesselen, Emmen en Bellingwedde worden opgeheven. Dit heeft geen effect op de zetmeel- of consumptieaardappelteelt, maar voor de NAK-pootgoedteelt betekent dit dat met ingang van 2007 in die gebieden rassen met een (veld)resistentiecijfer van 5 (in plaats van 6) en hoger voor fysio 2/6 mogen worden geteeld;
- Voor fysio 18 worden 5 kerngebieden ingesteld in de omgeving van Veendam, Ter Apel, Foxel, Barger Compascuum en Mantinge. In deze gebieden geldt voor de zetmeelaardappelteelt met ingang van 2008 dat alleen rassen met een (veld)resistentiecijfer van 6 of hoger voor de fysio's 2/6 en 18 mogen worden gebruikt.

Binnenkort ontvangen aardappeltelers een folder met de (gewijzigde) HPA-regels. U kunt de regels nu al vinden op www.hpa.nl, 'primaire sector', 'teeltvoorschriften', 'wratziekte'.

Toegestane rassen

Jaarlijks worden op basis van (nieuwe) onderzoeksgegevens de lijsten met toegestane rassen in de verschillende preventiegebieden aangevuld. Hieronder staan per preventiegebied de rassen vermeld die toegevoegd zijn aan de betreffende lijst. Deze rassen mogen met ingang van 2007 worden geteeld.

De volledige lijsten met toegestane rassen, voor welk teeltdoel en de beschrijving van de gebieden zijn te vinden op www.hpa.nl, 'primaire sector', 'teeltvoorschriften', 'wratziekte'.

Noordoost-Nederland

In verband met fysio 2/6 geldt voor de zetmeelaardappelteelt in het 'Zetmeelaardappeltelend gebied' dat alleen rassen met een (veld)resistentiecijfer 6 of hoger mogen worden gebruikt. Daarnaast geldt voor de poot- en consumptieaardappelteelt in het kleinere 'Noordoostelijke zand- en dalgrondgebied' dat alleen rassen mogen worden gebruikt met een (veld)resistentiecijfer van respectievelijk 5 en hoger en 6 en hoger. In de tabel hieronder staan de rassen die worden toegevoegd aan de lijst met toegestane rassen. Verder zijn de cijfers van de volgende rassen aangepast: Aurora (van 8 naar 9), Avarna (van 7 naar 9), Fontane (van 7 naar 8) en Romano (van 8 naar 9).

Resistentie en mate van veldresistentie van (nieuwe) aardappelrassen tegen fysio 2/6 (10 = (volledig) resistent, 9 - 8 = hoog veldresistent)

10			9		8
Avaya	Gunda	Scarlet*	Achilles*	Plasandes*	Dinky
Aventra	Juliane	Signum	Cecile	Plasent*	
Edelstein	Kuba		Certo	Robény	

* ras nog niet in onderzoek voor opname in Nederlands rassenregister

De volgende tabel geeft het resultaat weer van het (veld)resistentieonderzoek van de afgelopen jaren voor fysio 18. In de 5 (nieuwe) kerngebieden (zie hierboven) mogen met ingang van 2008 bij de zetmeelaardappelteelt alleen de rassen worden gebruikt met een (veld)resistentiecijfer van 6 en hoger (groen gemarkeerde kolommen), met uitzondering van de rassen met een * of **. Deze rassen zijn nog in onderzoek (fysio 18 resp. 2/6), maar behalen mogelijk het betreffende resistentiecijfer. **Let op: nieuwe onderzoeksgegevens kunnen leiden tot aanpassing van de lijst.**

Resistentie en mate van veldresistentie van aardappelrassen tegen fysio 18 (10 = (volledig) resistent, 9 - 8 = hoog veldresistent, 7 = matig veldresistent, 6 - 5 = matig vatbaar, < 5 = vatbaar)								
10	9	8	7	6	5	4	3	2
Avarna	Achilles**	Festien	Aurora	Allure	Annabelle	Aveka	Amyla*	Florijn*
Belita	Aventra	Karakter	Mantra	Savona*/**	Scarlet*	Binthe	Cecile	Irida*
Edelstein	Averia		Stefano		Sophytra	Mentor	Elkana	Plasera*
Gunda	Katinka		Sofista			Mercator	Floky**	
Juliane	Meranto**		Valiant				Kantara	
Kuba	Plasent**						Karnico	
Pallina	Plasinka						Kartel	
Panda	Plasstärke ***						Menco	
Seresta	Plasuno***						Mercury	
Ulme	Robény						Nomade	
	Signum						Prestige*	
	Vebece						Starter*	
	Vebesta						Voyager	

* indicatief cijfer op basis van 1 jaar veldonderzoek

** ras (nog) niet toegelaten in het Noordoostelijke zand- en dalgrongebied in verband met fysio 2/6

* ras nog in onderzoek voor opname in het Nederlands rassenregister

Zuidoost-Nederland

Om geteeld te mogen worden in het preventiegebied in Zuidoost-Nederland, moeten aardappelrassen een resistentiecijfer van 6 of hoger hebben voor fysio 1. De volgende tabel laat zien welke rassen zijn toegevoegd aan de lijst met toegestane rassen

Resistentie en mate van veldresistentie van (nieuwe) aardappelrassen tegen fysio 1 (10 = (volledig) resistent, 9 - 8 = hoog veldresistent, 7 = matig veldresistent)						
10				9		7
Aiko	Celine	Janine	Orion	Simply Red	Florida	Alwara
Akira	Claustar	Juliane	Pallina	Solist	Janke*	Amorosa
Aldo	Cyrano	Jupiter	Pasha	Spirit	Piccolo	Arielle
Amalia*	Delianne	Kuba	Pentland Dell	Sprint		Belleza
Andante	Dido*	Labadia	Pirol	Triplo		Berber
Annabelle	Donna*	Lady Florina	Plasinka	Triumpf		Cleopatra
Aprilia	Edelstein	Lanorma	Premium	Ulme		Derby
Aristo	Eos	Madeleine	Red Fantasy	Ulster Sceptre		Dinky
Arran Banner	Evelin	Margarita	Red One	Valetta		Panda
Arrow	Evita	Menco	Red Scarlett	Vanessa		Rembrandt
Avarna	Floky*	Miranda	Rosanna	Vectra		Serenade
Avaya	Garant	Mozart	Rosara	Verdi		Sofia
Aveka	Gunda	Mustang	Rosita	Virgo		Vasko*
Avenance	Heros	Nelson	Saline	Vision		
Averia	Hommage	Novella	Saphire	Vitesse		
Aviala	Horizon	Novita	Sassy	Wisent		
Bellinda	Irida*	Octavia	Scarlet*	Xantia		
Biogold	Isabel	Omega	Signum			

* ras nog in onderzoek voor opname in het Nederlands rassenregister

Belangrijk

Om vermeerdering en daarmee verspreiding van wratziekte tegen te gaan, is het belangrijk dat u een goede bedrijfs-hygiëne toepast en bij de rassenkeuze rekening houdt met het risico op wratziekte. Als in uw omgeving wratziekte voorkomt, dan raden wij u aan om rassen te telen met een zo hoog mogelijk resistentiecijfer voor het betreffende fysio.

Goedgekeurd pootgoed (ATR)

In de Verordening HPA aardappelteelt staat de verplichting om door de NAK goedgekeurd pootgoed te gebruiken, en de uitzondering daarop voor TBM. Met ingang van 2007 is het echter ook mogelijk om eenmalig pootgoed te vermeerderen voor eigen gebruik op NAK C-norm, maar zonder AM-vrijverklaring. Aanvullende voorwaarden zijn: de vermeerdering van het pootgoed en het gebruik (consumptieteelt) vindt plaats binnen een straal van 25 km van uw bedrijf en u hebt geen reguliere NAK-pootgoedteelt. De keuring van het pootgoedperceel moet aangevraagd worden bij de NAK, die vervolgens keurt en het goedkeuringsbewijs verstrekt als voldaan wordt aan de C-norm.

Aangescherpte controle

Met ingang van 2007 moet bij de jaarlijkse inspectie voor het VVA-certificaat en de VVAK-module consumptieaardappelen met bewijsstukken worden aangetoond dat goedgekeurd pootgoed is gebruikt. Bewijsstukken zijn labels, certificaten en goedkeuringsbewijzen van de NAK. Daarnaast worden meldingen over het gebruik van ongekeurd pootgoed nagetrokken. Meer informatie vindt u op www.hpa.nl, 'primaire sector', 'teeltvoorschriften', 'goedgekeurd pootgoed'.

Aardappelmoetheid

In de HPA-folder 'Teeltvoorschriften' 2006 zijn de HPA-regels voor aardappelmoetheid uitgelegd. Daarin werd aangegeven voor wie het 1 op 3 vruchtwisselingsvoorschrift geldt en wanneer aardappelen 1:1 of 1:2 mogen worden geteeld (onthefing/deelname vroegroiregeling). Heeft u deze folder niet meer? De informatie staat ook op www.hpa.nl.

Vanggewas

In 2006 werden voor het eerst ontheffingen verstrekt voor de teelt van aardappel als vanggewas (van aardappelcyste-aaltjes). De essentie is een intensieve aardappelteelt om de aaltjes te lokken en tijdige vernietiging om vermeerdering te voorkomen, waardoor de populatie aanzienlijk (met 80-90%) kan worden verlaagd. De teeltduur is maximaal 40 dagen. De manier waarop de betrokken telers deze teelt hebben uitgevoerd en hun ervaringen zijn opgenomen in het rapport 'Vanggewas aardappel in de praktijk 2006' van december 2006 (zie Kennisakker.nl). Op basis van deze ervaringen is besloten de uiterste vernietigingsdatum van het gewas te wijzigen van 15 juni naar 21 juni. Hierdoor kan tot uiterlijk 12 mei gepoot worden om de maximale teeltduur van 40 dagen te halen. Degene die het vanggewas tussen de reguliere teelten wil toepassen, is vrijwel altijd (behalve bij 1:6 teelt of ruimer) genoodzaakt om een ontheffing aan te vragen. Ontheffingsaanvragen moeten zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval vóór het poten en vóór 1 mei worden ingediend bij het HPA.

Voor meer informatie en de aanvraagformulieren zie www.hpa.nl, 'primaire sector', 'teeltvoorschriften', 'aardappelmoetheid' of bel NAK AGRO op 0527 - 63 57 38.

Overige teeltvoorschriften

Naast genoemde teeltvoorschriften gelden nog andere teeltvoorschriften van het HPA. Deze hebben betrekking op:

- Knolcyperus. Op percelen die besmet zijn met dit lastige onkruid, worden teeltverboden opgelegd voor alle akker- en tuinbouwgewassen. De teler is verplicht het uit te roeien.
- Bodemerosie. Hierin zijn de maatregelen en eisen opgenomen die gelden in Zuid-Limburg. Deze zijn bedoeld om erosie door regenwater te voorkomen.
- Bietenvergeling. Hierin zijn de voorschriften opgenomen om (de verspreiding van) bietenvergeling tegen te gaan, onder andere op het gebied van opslag en zaadteelt.
- Wilde haver. Hierin is vermeld vóór welke datum de wilde haver verwijderd en vernietigd moet zijn.
- Coëxistentie. Hierin zijn de voorwaarden opgenomen voor de teelt van genetisch gemodificeerde planten/gewassen. De regels voor coëxistentie zijn (nog) niet van kracht.

Tuchtrecht

In 2006 deed het tuchtgerecht bij 34 akkerbouwers uitspraak naar aanleiding van 35 overtredingen. In 2 gevallen betrof het de uitspraak naar aanleiding van een tweede behandeling, omdat de betrokken ondernemer verzet had aangetekend. In alle gevallen is besloten tot het opleggen van boetes, die uitéénliepen van € 125,- tot € 11.250,- per overtreding. In één geval werd een gedeeltelijke voorwaardelijke boete opgelegd. Bij de 2 verzetzaken bleven de eerder opgelegde boetes gehandhaafd. De overtredingen hadden betrekking op de regels voor aardappelmoetheid (12), Phytophthora (8), knolcyperus (9), goedgekeurd pootgoed (2) en wilde haver (4).

Voor meer informatie over de HPA-teeltvoorschriften:

- Algemeen: www.hpa.nl, 'Primaire sector', 'Teeltvoorschriften'.
- Coëxistentiemaatregelen: Pieter Hijma, telefoon 070 - 370 83 54 of 06 - 26 07 49 61, e-mail p.hijma@hpa.agro.nl.
- Spuitkeuring, Phytophthora en valse meeldauw: Ben Kimmann, telefoon 070 - 370 82 07 of 06 - 51 06 55 13, e-mail kimman@hpa.agro.nl.
- Overige teeltvoorschriften: Bert Waterink, telefoon 070 - 370 85 37 of 06 - 51 26 92 57, e-mail a.waterink@hpa.agro.nl.

